

Šola, namreč zdaj visokošolski, zdaj srednješolski segment sistema vzgoje in izobraževanja, se je vse bolj kazala kot predmet materialnega interesa različnih, neredko nasprotujočih si družbenih skupin, nobena pa ni izstopala po izraziti premoči nad drugimi. Šolska problematika se je tako premaknila v središče družbenih dogajanj in prav glede na šolo se je vse bolj jasno kazala spremenjena strukturiranost družbe, temelj te spremembe gotovo sociološko ugotovljivo dejstvo večinskosti srednjega sloja, ki jo je ustvarila država blaginje ali socialna država na obeh straneh nekdanje železne zavese.

V večini zahodnoevropskih držav se je na ravni celotnega šolskega sistema in hkrati z reševanjem strukturne ekonomske krize, nemara vendarle neprimerljivo s prejšnjimi zgodovinskimi obdobji, začelo dogajati, da so se na področje šolstva usmerili zelo bogati viri. Torsten Husen je to dejstvo ugotovil pri štirih nedvomno reprezentativnih deželah (Švedska, Velika Britanija, ZDA in Nemčija), v katerih se je to povečanje močno pokazalo tudi pri financiranju raziskovanja vzgoje in izobraževanja:

»‘Zlata leta’ raziskovanja vzgoje in izobraževanja v štirih preučevanih deželah so nastopila v šestdesetih in zgodnjih sedemdesetih letih. Menili so, da bo sistematično ter izdatno financirano raziskovanje izobraževanja zmoglo to, kar je zmoglo raziskovanje v industriji: povečati učinkovitost in produktivnost. Pričakovanja glede tega, kaj da je mogoče doseči, so bila visoka tako pri raziskovalcih kot pri nosilcih odločitev (*policy-makers*).«⁷

Ob koncu sedemdesetih je že bilo jasno, da so se pričakovanja izneverila, kar je sicer prispevalo k zaustavljanju rasti vlaganj v raziskovanje in celo k redukciji sredstev. Vendar pa, kot v nadaljevanju ugotavlja T. Husen, šolsko področje karakterizira še naprej znatna vloga raziskovanja, ki sodi k širšemu področju družboslovja. Toda to raziskovanje je vpeto v razmerje »dveh kultur«,⁸ družboslovno in kulturo političnega odločanja (*policy-making*). Usmeritve raziskovanja v veliki meri določajo politične spremembe. Ministrstva za šolstvo namreč naslavljajo na raziskovalce zahteve, ki mejijo na nemogoče, kot npr.: kako doseči večji učinek z manjšimi sredstvi, kako izboljšati kakovost znanja ob hkratnem zmanjšanju delovne obremenitve učencev ...? Vsekakor pa politično motivirane težnje odredjajo raziskovanju smeri in tematike ne oziraje se na metodološko izvedljivost, kar samo raziskovanje praviloma sooča s skoraj nerazrešljivimi dilemami. Na drugi strani pa, jasno, zahteve nosilcev političnih odločitev ter

⁷ Torsten Husen, *Issues and Their Background*, v: Husen, T., Kogan, M. (ur.), *Educational Research and Policy: How do They Relate?* Oxford, New York, Pariz, Frankfurt am Main 1984, 5.

⁸ Torsten Husen, Gunnar Boalt, *Bildungsforschung und Schulreform in Schweden*, 11–27.